

แบบฝึกเสริมทักษะการเขียนย่อความ
สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

แบบทดสอบก่อนเรียนแบบฝึกเสริมทักษะ
เรื่อง การเขียนย่อความ

คำชี้แจง

๑. ข้อสอบมีทั้งหมด ๑๐ ข้อ คะแนนเต็ม ๑๐ คะแนน
๒. ให้นักเรียนกาเครื่องหมายกากบาท (x) ทับอักษร ก ข ค หรือ ง ที่นักเรียนเห็นว่าถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว

๑. การเขียนย่อความหากมีการอ้างถึงบุคคล

ควรปฏิบัติอย่างไร

ก. ใช้สรรพนามบุรุษที่ ๑

ข. ใช้สรรพนามบุรุษที่ ๒

ค. ใช้สรรพนามบุรุษที่ ๓

ง. ใช้สรรพนามบุรุษที่ ๔

๒. คำอุปมาอุปไมย ข้อเปรียบเทียบ ตัวเลข สถิติ วัน เดือน ปี เป็นลักษณะ

ของประโยคชนิดใด

ก. ใจความรอง

ข. ใจความหลัก

ค. ใจความพิเศษ

ง. ใจความสำคัญ

๓. รูปแบบการเขียนย่อความที่ถูกต้อง มีส่วนประกอบกี่ส่วน

ก. ๑ ส่วน

ข. ๒ ส่วน

ค. ๓ ส่วน

ง. ๔ ส่วน

๔. ข้อความใดกล่าวถูกต้องที่สุด

ก. ข้อความใดเป็นบทร้อยกรองให้คงเดิมไว้

ข. การเขียนย่อความที่ถูกต้องไม่ควรเปลี่ยน สำนวนภาษาของผู้แต่งเรื่องเดิม

ค. ขั้นตอนแรกของการเขียนย่อความ คือผู้ย่อต้องอ่านเรื่องให้จบ ๑ - ๒ เทีี่ยว เพื่อจับประเด็นสำคัญ

ง. การเขียนย่อความควรใช้อักษรย่อในการเขียน เช่น กิโลเมตร ให้ใช้ ก.ม. เป็นต้น

๕. “ เป็นข้อความที่ย่อ จากงานเขียนเต็ม ฉบับ มีความยาว ๑ ใน ๓ ของเรื่องเดิม” เป็นความหมายของส่วนใดในการเขียนย่อความ

ก. ส่วนสรุป

ข. ส่วนเนื้อเรื่อง

ค. ส่วนขึ้นต้น

ง. ส่วนนำ

๖. ประโยคใจความสำคัญมักจะอยู่ส่วนใด
ของข้อความ

ก. ต้นข้อความ

ข. กลางข้อความ

ค. ท้ายข้อความ

ง. ทุกข้อที่กล่าวมา

๗. ข้อใดเป็นรูปแบบของการเขียนขึ้นต้น
ย่อความ

ก. ย่อความเรื่อง..... ของ (ผู้แต่ง).....

จากหนังสือ.....ความว่า.....

ข. โดย (ผู้แต่ง.).....เรื่อง.....

จากหนังสือ.....ความว่า.....

ค. ย่อความเรื่อง.....จากหนังสือ.....

โดย.....ความว่า.....

ง. ความว่า.....เรื่อง.....

จากหนังสือ.....ของ(ผู้แต่ง).....

๘. ข้อใดกล่าวถูกต้อง

ก. การย่อความเป็นการเรียบเรียงเรื่องราว
จากความนึกคิดของผู้เขียนเรื่องนั้นๆ

ข. การย่อความเป็นการเขียนย่อเรื่อง
จากการอ่านหรือฟัง

ค. การย่อความหมายถึงการสรุปความ

ง. การย่อความเป็นการเขียนเรื่อง
ตามจินตนาการ

๙. การเขียนย่อความข้อความที่
ไม่ควรนำมาเขียน ยกเว้นข้อใด

ก. ข้อเปรียบเทียบต่างๆ

ข. ตัวเลข สถิติที่เป็นรายละเอียด

ค. ชื่อบุคคลที่อ้างถึง

ง. ใจความสำคัญของเรื่อง

๑๐. “ข้อความที่เด่นที่สุดในย่อหน้า เป็นแก่น
ของย่อหน้า” เป็นความหมายของข้อใด

ก. ใจความสำคัญ

ข. ใจความรอง

ค. ใจความส่วนขยายข้อความ

ง. ใจความพิเศษ

ใบความรู้

เรื่อง การเขียนย่อความ

การย่อความ ประกอบด้วยทักษะสำคัญ ๒ ประการดังนี้

๑. การอ่าน

การอ่านเพื่อย่อความ เป็นการอ่านแบบสรุปความหรือการอ่านจับใจความสำคัญของเรื่อง ซึ่งมีขั้นตอนดังนี้

๑) อ่านเรื่องที่จะเขียนย่อความทั้งหมดอย่างละเอียดเพื่อให้ทราบว่าเป็นเรื่องเกี่ยวกับใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร อย่างไร

๒) แยกอ่านทำความเข้าใจเรื่องแต่ละย่อหน้าอย่างละเอียด

๓) จับความคิดหลัก หรือประโยคใจความสำคัญ ในแต่ละย่อหน้า โดยความคิดหลัก หมายถึง ความรู้ ความคิดที่ผู้เขียนเสนอต่อผู้อ่านในแต่ละย่อหน้าจะต้องมีความคิดหลักที่ ผู้อ่านสรุปได้เพียงอย่างเดียว ซึ่งมักแสดงด้วยประโยคใจความสำคัญ ซึ่งอยู่ต้นย่อหน้า กลาง ย่อหน้า หรือท้ายย่อหน้า ส่วนประกอบอื่นๆ ได้แก่ประโยคขยายความหรือผลความ ซึ่งทำหน้าที่ขยายใจความสำคัญ หรือความคิดหลักในย่อหน้า ให้ผู้อ่านเข้าใจแจ่มแจ้ง ชัดเจนยิ่งขึ้น เช่น รายละเอียดข้อเปรียบเทียบ ตัวอย่างย่อหน้าบางแบบอาจมีความคิดหลักแต่ไม่มีประโยค ใจความสำคัญ มีแต่ประโยคขยายความเรียง ต่อเนื่องกันไป

๒. การเขียน

การเขียนเพื่อย่อความเป็นการเรียบเรียงสาระสำคัญ ที่บันทึกไว้จากการอ่าน โดยมีหลัก ดังนี้

๒.๑ ข้อความที่ย่อ

๑) มีเฉพาะสาระสำคัญ คือความคิดหลัก ส่วนที่เป็นผลความต้องตัดออกทั้งหมด

๒) ในกรณีที่สาระสำคัญซ้ำๆกันหลายๆ แห่ง เมื่อนำมาเรียบเรียงใหม่ให้กล่าวเพียง

ครั้งเดียว

๓) ครอบคลุมประเด็นสำคัญของเรื่องได้ครบถ้วน สมบูรณ์ ถูกต้องตามเรื่องเดิม

๔) ข้อความที่เป็นคำพูดอยู่ในเครื่องหมายอัญประกาศไม่ใช่ประเด็นสำคัญให้ตัดออก

๕) ครอบคลุมประเด็นสำคัญของเรื่องได้ครบถ้วน สมบูรณ์ ถูกต้องตามเรื่องเดิม

๖) ข้อความที่เป็นคำพูดอยู่ในเครื่องหมายอัญประกาศถ้าไม่ใช่ประเด็นสำคัญ

ให้ตัดออก ถ้าเป็นประเด็นสำคัญให้สรุปสั้นๆ

๗) ข้อความที่ย่อเรียงลำดับอย่างไรก็ได้ให้อ่านเข้าใจง่าย ไม่จำเป็นต้องเรียงลำดับ

ตามเรื่องเดิม

๒.๒ สำนวนภาษา

๑) ใช้สำนวนภาษาของผู้เขียน โดยเป็นการเรียบเรียงเนื้อความใหม่ไม่ควรใช้สำนวนภาษาของเรื่องเดิม และหลีกเลี่ยงการตัดต่อประโยคใจความสำคัญของต้นฉบับ

๒) เรียบเรียงเป็นเรื่องเล่าถ้าจะเอ่ยถึงบุคคลอื่น ให้ใช้ชื่อหรือใช้สรรพนามบุรุษที่ ๓ ห้ามใช้สรรพนามบุรุษที่ ๑ และ ๒ ในย่อความ

๓) สำนวนภาษาหรือคำยาก คำยาว ในเรื่องเดิมให้เปลี่ยนมาใช้คำธรรมดา

๔) ไม่จำเป็นต้องใช้อักษรย่อ ในข้อความที่ย่อนอกจากชื่อเดิมจะยาวมากและ อักษรย่อ นั้นเป็นที่รู้จักกันแพร่หลาย เช่น กทม. รสช. รสพ. ททท.

๕) ถ้าเรื่องเดิมเป็นร้อยกรองให้ย่อความเป็นร้อยแก้ว

๖) ใช้สำนวนภาษาที่คงไว้สัทหรือน้ำเสียงให้เหมือนเดิมเช่น ความรู้สึกสะท้อนใจ

๒.๓ ความยาวของย่อความ

ไม่มีกฎเกณฑ์ตายตัวว่าย่อความควรมีสัดส่วนเหลือเท่าไรจากเรื่องเดิม หรือเรื่อง ขนาดใด ควรย่อเท่าใด ขึ้นอยู่กับความต้องการและการนำไปใช้ประโยชน์ และที่สำคัญ คือ สารสำคัญและผลความในเรื่องเดิม ถ้าเรื่องใดมีสารสำคัญมาก ผลความน้อย ย่อความ ก็จะประมาณ ๑ ใน ๒ ของเรื่องเดิม เพราะถ้าย่อสั้นมากไป จะไม่ได้ใจความครบถ้วน ตามเรื่องเดิม หากเรื่องใดมีสารสำคัญน้อย ผลความมาก ย่อความก็อาจจะสั้นประมาณ ๑ ใน ๓ หรือ ๑ ใน ๔ ของเรื่องเดิม

เข้าถึงได้จาก : <https://thaiteaching.wikispaces.com/>

ตัวอย่าง

คำชี้แจง ให้นักเรียนย่อความจากเรื่องที่ย่อ

เลี้ยงโคขุนแบบครบวงจร ประสบความสำเร็จไปหมด

คุณเรวัต วัชรารัตน์ เป็นเกษตรกรที่ประกอบอาชีพทางการผลิต มันสาปะหลัง เป็น ๑๐ ปี ผลที่ได้คือ แต่แรกเริ่มหัวมันใหญ่เท่าต้นขา พอ ๑๐ ปี ต่อมาเหลือขนาดเท่าหัวแม่มือ เพราะคุณภาพดินเลวลงไม่หลงเหลือความอุดมสมบูรณ์ พร้อมทั้งจะเป็นดินทรายได้อีกต่อไปในอนาคต

จากนั้นหันมาเลี้ยงโคนม เพราะจะได้ปลูกหญ้าเพื่อเป็นการรักษาหน้าดิน และ จะได้ “มูลโค” มาเป็นปุ๋ยเรียกให้ดินกลับมาอุดมสมบูรณ์อีกครั้งหนึ่ง สำหรับการเลี้ยง โคขุน เป็นโคที่รับซื้อมาจากเกษตรกรแถบ นครสวรรค์ ลพบุรี ชัยนาท พิษณุโลก สุโขทัย ตาก อุตรดิตถ์ เพราะโคในแถบภาคเหนือตอนล่าง ภาคกลางตอนบนจะเลี้ยง โคค่อนข้างดีมีคุณภาพ

ในส่วน “มูลโค” ที่ได้จากโคแต่ละตัววันละ ๑๘ กิโลกรัม นั้น จัดส่งให้ทางบริษัท เพื่อนำไปทำปุ๋ยอินทรีย์ มีทั้งชนิดเป็นผง และอัดเม็ด แล้วแต่จะนำไปใช้กับอะไร เช่น กับสวน กับนา กับอ้อย ซึ่งปุ๋ยแต่ละสูตรมีคุณสมบัติไม่เหมือนกัน นับว่าเป็นความสำเร็จ ที่ได้มาด้วยความขยันขันแข็งมีความพากเพียรและมุ่งมั่นกับสิ่งที่ทำ

(จากหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ฉบับวันพฤหัสบดีที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙)

เฉลย

ย่อเรื่องเลี้ยงโคขุนแบบครบวงจร ประสบความสำเร็จไปหมด
จากหนังสือพิมพ์เดลินิวส์ วันอังคารที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐ ความว่า คุณเรวัต
วัชรารุณ เกษตรกรที่ประกอบอาชีพทางการผลิตมันสำปะหลังมาเป็นเวลานาน
เห็นว่ามันสำปะหลังมีขนาดเล็กลง เพราะคุณภาพดินเลวลง จึงหันมาเลี้ยงโคขุนแทน
การปลูกมัน ซึ่งการปลูกหญ้าเลี้ยงโคเป็นการรักษาหน้าดิน และได้มูลโคมาเป็นปุ๋ย
ซึ่งจะทำให้ดินเกิดความอุดมสมบูรณ์กลับมาอีกครั้ง และได้นำมูลโคที่ได้มาจากโคขุน
แต่ละตัว วันละ ๑๘ กิโลกรัม ไปทำเป็นปุ๋ยอินทรีย์สามารถนำไปใช้กับสวน นา และ
อ้อย เป็นความสำเร็จที่ได้ด้วยความขยันขันแข็ง มีความเพียรพยายามและมุ่งมั่น
กับสิ่งที่ทำ

เรื่องที่ ๑ นิทานอีสป

เรื่อง ลูกกบอยากมีเพื่อน

มีลูกกบตัวหนึ่งอยากมีเพื่อนเอาไว้เล่นด้วย “อากาศสดชื่นดีจริง แต่มันเหงาจัง ไม่มีเพื่อนเลย ออกไปหาเพื่อนดีกว่า” ลูกกบพูด ลูกกบพบกับเต่าก็ดีใจหวังจะผูกมิตร กับเต่า ลูกกบจึงพูดกับเต่าด้วยความอ่อนโยนว่า “ พี่เต่าจ๋า ฉันขอเป็นเพื่อนเล่นกับพี่เต่าด้วย คนนะจ๊ะ ” เต่ามองลูกกบอย่างแปลกใจและไม่พอใจที่เห็นรูปร่างของกบน่าเกลียด จึงตอบว่า “ไม่ได้ ฉันไม่เป็นเพื่อนกับเจ้าหรอก ดูรูปร่างเจ้าชิ ช่างน่าเกลียด น่าชัง ออกไปห่างๆฉันนะ ฉันไม่เป็นเพื่อนกับเจ้า ”

“ ฮือ ฮือ ดูซิพี่เต่าไม่ยอมเป็นเพื่อนกับลูกกบเลย ฮือ ฮือ ” ลูกกบร้องไห้เสียใจ ขณะที่ลูกกบกำลังร้องไห้ก็เหลือบเห็นปลาที่กำลังว่ายน้ำอยู่ “ เอ๊ะ! นั่นปลา กำลังว่ายน้ำ แหม น่าสนุกจังเลย เดี่ยวเราไปเล่นน้ำกับปลาดีกว่า ” ลูกกบจึงว่ายน้ำไปหาปลา และเข้าไปพูดกับ ปลาว่า “ ปลาน้อยจ๋า เธอว่ายน้ำเก่งจังเลย ให้ฉันเล่นกับเธอด้วยนะ ” ปลามองลูกกบอย่าง สงสัย “อู๊ย! นี่ตัวอะไร รูปร่างน่าเกลียดเสียจริงตัวก็ดำปืด ไม่สวยเลย ” ปลาพูด “ฉันเป็นกบ นะ เธอไม่รู้จักหรือ ฉันอยากเป็นเพื่อนกับเธอนะ ” “ฉันไม่ชอบเธอ ดูซิรูปร่างน่าเกลียดจังเลย อย่ามายุ่งกับฉันไปห่างๆ ” ปลาแสดงอาการไม่สนใจลูกกบ ลูกกบเสียใจมาก “ฮือ ฮือ ทำไมฉันช่างโชคร้ายจัง ไม่มีใครเป็นเพื่อนกับฉันเลย ฮือ ฮือ ”

ทันใดนั้นคางคกตัวหนึ่งกระโดดออกมาจากกอหญ้า คางคกสงสารลูกกบมาก เพราะ ยืนมองดูลูกกบนานแล้ว พอเห็นลูกกบร้องไห้จึงกระโดดมาใกล้ๆพูดปลอบโยนว่า “อย่าร้องไห้ เลยนิงเสียเถิด ฉันจะเป็นเพื่อนกับเธอเอง ” “เอ๊ะนั่นใคร ใครจะเป็นเพื่อนกับฉัน ” ลูกกบเงย หน้าถามทันที คางคกตอบว่า “ฉันเอง ฉันคือคางคก ฉันสงสารเธอ เธอจะคบฉันเป็นเพื่อน หรือเปล่าจ๊ะ ” “แหม ฉันดีใจจังเลย ฉันอยากมีเพื่อน ฉันจะเป็นเพื่อนกับเธอนะคางคก เรา จะไปเที่ยวด้วยกัน ฉันมีความสุขจังเลย ” ลูกกบพูด ฉันก็ดีใจ ต่อไปนี้เราเป็นเพื่อนกันนะ ฉัน จะช่วยเธอทำงาน เราจะเป็นเพื่อนที่ดีต่อกัน

แบบฝึกเสริมทักษะเรื่องที่ ๑

- คำชี้แจง** ๑. ให้นักเรียนเขียนย่อความจากเรื่องที่ ๑ นิทานอีสปเรื่องลูกกบอยากมีเพื่อน
๒. ใช้เวลาในการทำแบบฝึกเสริมทักษะ ๑๕ นาที
คะแนนเต็ม ๑๐ คะแนน

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ชื่อ ชั้น เลขที่

เรื่องที่ ๒ ข้าว

เรื่อง เศรษฐกิจปากท้องประชากรโลก

เศรษฐกิจปากท้องประชากรโลก ชักจะมีปัญหาเข้ายุคข้าวยากหามากแพง เรียกว่าเกือบจะทุกประเทศทั่วโลกก็ว่าได้ที่มีปัญหาเรื่องของสินค้าราคาแพง ชาวบ้าน ได้รับความเดือดร้อนจนต้องออกมาประท้วงรัฐบาลเป็นการใหญ่ เกิดการปล้นสะดม อาหารในขณะเดียวกัน เศรษฐกิจโลกเข้าสู่วัฏจักรขาลง ตลาดเงินตลาดทุนย่ำแย่ ไปตามๆกันกำลังก่อตัวเป็นมหันตภัยของโลกยุคใหม่ถ้าจะมองถึงต้นตอของปัญหาจริงๆ ส่วนหนึ่งมาจากภาวะโลกร้อน ผลผลิตไม่พอกับความต้องการทำให้ราคาอาหารแพงขึ้น อีกส่วนหนึ่งก็คือ ราคาน้ำมัน เพราะน้ำมัน ก็คือ ต้นทุนหลักของเศรษฐกิจ ทุกภาคส่วน ไม่ว่าจะเป็นอุตสาหกรรม หรือเกษตรกรรม ผมเคยคุยกับผู้ที่เชี่ยวชาญ ในแวดวงพลังงานมีข้อมูลที่น่ารับฟัง โดยเฉพาะการที่จะต้องรับมือกับ วิกฤตพลังงาน ที่จะเกิดขึ้นในอนาคต คาดกันว่าในอีก ๒๐ ปีข้างหน้า โลกจะเริ่มขาดแคลนพลังงาน โดยเฉพาะน้ำมันซึ่งแหล่งใหญ่ที่สุดที่ผลิตน้ำมันดิบป้อนเข้าสู่ตลาดก็คือตะวันออกกลาง เพราะฉะนั้นกลุ่มประเทศเหล่านี้หรือที่เรียกกันว่าโอเปก ก็จะต้องมีความระมัดระวัง ในการที่จะบริหารกลไกตลาดน้ำมันในอนาคตซึ่งจะมีผลถึงการควบคุมเศรษฐกิจโลก ไว้ในกำมือด้วย มีประเทศมหาอำนาจบางประเทศกำลังจะใช้วิกฤติที่จะเกิดขึ้นให้เป็น โอกาส จีนและอินเดีย มีการใช้น้ำมันมากที่สุดมีการนำเข้าเป็นสัดส่วนที่สูง ในขณะที่ สหรัฐอเมริกามีการสำรองน้ำมันไว้สูงมากเช่นกัน ที่น่าแปลกก็คือประเทศเหล่านี้ มีแหล่งน้ำมันธรรมชาติขนาดใหญ่ แต่มีการขุด เจาะมาใช้ในปริมาณที่น้อยมาก โดยเฉพาะสหรัฐอเมริกา

แบบฝึกเสริมทักษะเรื่องที่ ๒

คำชี้แจง

- ให้นักเรียนเขียนย่อความจากข่าวเรื่อง เศรษฐกิจปากท้องประชากรโลก
- ใช้เวลาในการทำแบบฝึกเสริมทักษะ ๑๕ นาที
คะแนนเต็ม ๑๐ คะแนน

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ชื่อ ชั้น เลขที่

เรื่องที่ ๓ บทความ

การประสานประโยชน์ทางเศรษฐกิจ

ลักษณะทางเศรษฐกิจของประเทศไทยได้เปลี่ยนแปลงไปจากเดิมเป็นอย่างมาก สินค้าอุตสาหกรรมเข้ามามีบทบาทเป็นรายได้หลักของประเทศเน้นการส่งสินค้าออกไปยังต่างประเทศเพิ่มมากขึ้น สินค้าออกที่สำคัญของประเทศไทยปัจจุบันนี้ได้แก่ อุตสาหกรรมเครื่องใช้ไฟฟ้า แผงวงจรไฟฟ้า อัญมณี และเครื่องประดับ สิ่งทอ ผลิตภัณฑ์อาหาร เป็นต้น

อย่างไรก็ตาม สภาพเศรษฐกิจไทยก็ยังเป็นเกษตรกรรม เพราะเป็นอาชีพส่วนใหญ่ของประชากร รัฐจึงมุ่งส่งเสริมให้ผลิตสินค้า ๑ ตำบล ๑ ผลิตภัณฑ์ เพื่อสร้างรายได้เพิ่มให้แก่ประชาชนในชนบท โดยจัดเป็นสินค้า OTOP และรัฐยังได้สนับสนุนให้เป็นสินค้าส่งออก นับเป็นการประสานประโยชน์ให้แก่ประชาชนไทยในภูมิภาคที่ขาดโอกาสด้านนี้ ทางราชการได้ดำเนินการประสานประโยชน์ช่วยเหลือกัน โดยจัดงานแสดงสินค้าให้อย่างต่อเนื่อง

รายได้อย่างหนึ่งของประเทศไทยในปัจจุบันนี้คือ รายได้จากการท่องเที่ยวซึ่งนำเงินตราเข้าสู่ประเทศเป็นจำนวนมาก และสมควรจะพัฒนาต่อไป แต่กลุ่มธุรกิจที่เกี่ยวข้องจะต้องร่วมมือประสานประโยชน์

นอกจากจะมุ่งให้ชาวต่างประเทศเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทยแล้ว ควรส่งเสริมให้คนไทยท่องเที่ยวในประเทศไทยด้วย จะได้ไม่เกิดการไหลออกของเงินมีผลต่อเศรษฐกิจส่วนรวม ภาคธุรกิจการท่องเที่ยวและภาคเกษตรกรรมก็สมควรประสานประโยชน์ร่วมกัน จัดเป็นการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ หรือการท่องเที่ยวเชิงเกษตร จะทำให้เกษตรกรขายผลผลิตได้ราคาดีและมีรายได้เพิ่มมากขึ้น

แบบฝึกเสริมทักษะเรื่องที่ ๓

- คำชี้แจง
- ให้นักเรียนเขียนย่อความจากบทความ เรื่อง การประสานประโยชน์ทางเศรษฐกิจ
 - ใช้เวลาในการทำแบบฝึกเสริมทักษะ ๑๕ นาที
คะแนนเต็ม ๑๐ คะแนน

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ชื่อ ชั้น เลขที่

เรื่องที่ ๔ สารคดี

ภูมิปัญญาไทย

ภูมิปัญญาไทย คือความรู้ ความสามารถ และสติปัญญาในการแก้ไขปัญหาในการดำรงชีวิตและการพัฒนาสังคม และเศรษฐกิจโดยใช้ความรู้ ความสามารถ ความชำนาญ หรือทักษะที่บรรพบุรุษของไทยได้คิดค้นสั่งสม ปรับปรุง สืบทอดต่อๆ กันมาจนถึงปัจจุบัน

ภูมิปัญญา แบ่งออกได้ ๓ ระดับ คือ ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาชาติ หรือภูมิปัญญาไทย และภูมิปัญญาสากลหรือภูมิปัญญาโลก

ภูมิปัญญาท้องถิ่น เป็นภูมิปัญญาที่สัมพันธ์กับวัฒนธรรมท้องถิ่น หรือวัฒนธรรมพื้นบ้าน เป็นภูมิปัญญาที่คนในท้องถิ่นใช้ในการพัฒนาสังคม และการดำรงชีวิตของตนเอง โดยอาศัยการสืบทอดกันมาจากบรรพชนในอดีต

ภูมิปัญญาชาติ หรือภูมิปัญญาไทย คือรูปแบบ วิธีการ และความชำนาญที่คนในชาติใช้เป็นแนวทางในการดำเนินการพัฒนาสังคมเศรษฐกิจ และการเมืองร่วมกัน มีการจัดกลุ่มเป็นหมวดหมู่อย่างเป็นระบบมีแนวคิดกระบวนการและกิจกรรมตลอดจนคิดค้นปรับปรุงและพัฒนาอย่างเป็นกระบวนการ

ภูมิปัญญาสากล หรือภูมิปัญญาโลก คือภูมิปัญญานานาชาติที่ประเทศต่างๆ ได้จดทะเบียนสงวนสิทธิ์ไว้ตามกฎหมายนานาชาติ

เรื่องที่ ๕ อ่านเสริมบทเรียน การละเล่นเด็กไทย

วิ่งเปี้ยว

วิ่งเปี้ยวเป็นการละเล่นของเด็กไทยอย่างหนึ่งที่เด็กๆนิยมเล่นกัน เป็นการเล่นที่เล่นง่ายและไม่ต้องมีอุปกรณ์อะไรมีเพียงผ้าผืนเล็กๆ ๒ ผืนเท่านั้น มีวิธีการเล่น ดังนี้

จำนวนผู้เล่นไม่จำกัด โดยแบ่งผู้เล่นออกเป็น ๒ ฝ่ายๆละเท่าๆกัน โดยปักหลัก ๒ ข้าง หรือใช้คนนั่งเป็นหลัก ข้างละหลักระยะห่างประมาณ ๕๐ เมตร มีกรรมการตัดสิน ๑ คน เริ่มต้นพร้อมกันทั้งสองข้าง ต้องวิ่งล้อมหลักให้ทันกัน มือถือผ้าคนละผืน เมื่อถึงฝ่ายของตนก็ส่งผ้าให้คนต่อไป เป็นเช่นนี้จนวิ่งทันกัน ฝ่ายไล่ทันต้องใช้ผ้าที่ถืออยู่ที่อีกฝ่ายหนึ่ง ถือว่าฝ่ายนั้นชนะ

แบบฝึกเสริมทักษะเรื่องที่ ๕

- คำชี้แจง ๑. ให้นักเรียนเขียนย่อความจากบทอ่านเสริมบทเรียนการละเล่นเด็กไทย
เรื่อง วิ่งเปี้ยว
๒. ใช้เวลาในการทำแบบฝึกเสริมทักษะ ๑๕ นาที
คะแนนเต็ม ๑๐ คะแนน

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ชื่อ ชั้น เลขที่

แบบทดสอบหลังเรียนแบบฝึกเสริมทักษะ
เรื่อง การเขียนย่อความ

คำชี้แจง

- ข้อสอบมีทั้งหมด ๑๐ ข้อ คะแนนเต็ม ๑๐ คะแนน
- ให้นักเรียนกาเครื่องหมายกากบาท (x) ทับอักษร ก ข ค หรือ ง

๑. รูปแบบการเขียนย่อความที่ถูกต้อง
มีส่วนประกอบกี่ส่วน

- ๑ ส่วน
- ๒ ส่วน
- ๓ ส่วน
- ๔ ส่วน

๒. คำอุปมาอุปไมย ข้อเปรียบเทียบ ตัวเลข
สถิติ วัน เดือน ปี เป็นลักษณะ

- ของประโยคชนิดใด
- ใจความรอง
 - ใจความหลัก
 - ใจความพิเศษ
 - ใจความสำคัญ

๓. การเขียนย่อความหากมีการอ้างถึงบุคคล
ควรปฏิบัติอย่างไร

- ใช้สรรพนามบุรุษที่ ๑
- ใช้สรรพนามบุรุษที่ ๒
- ใช้สรรพนามบุรุษที่ ๓
- ใช้สรรพนามบุรุษที่ ๔

๔. “ เป็นข้อความที่ย่อ จากงานเขียนเต็ม
ฉบับ มีความยาว ๑ ใน ๓ ของเรื่องเดิม”
เป็นความหมายของส่วนใดในการเขียน
ย่อความ

- ส่วนสรุป
- ส่วนเนื้อเรื่อง
- ส่วนขึ้นต้น
- ส่วนนำ

๕. ข้อความใดกล่าวถูกต้องที่สุด

- ข้อความใดเป็นบทร้อยกรองให้คงเดิมไว้
- การเขียนย่อความที่ถูกต้องไม่ควรเปลี่ยน
สำนวนภาษาของผู้แต่งเรื่องเดิม
- ขั้นตอนแรกของการเขียนย่อความ
คือผู้ย่อต้องอ่านเรื่องให้จบ ๑-๒ เทียว
เพื่อจับประเด็นสำคัญ
- การเขียนย่อความควรใช้อักษรย่อ
ในการเขียน เช่น กิโลเมตร ให้ใช้ ก.ม.
เป็นต้น

๖. ข้อใดเป็นรูปแบบของการเขียนขึ้นต้นย่อความ

ก. ย่อความเรื่อง..... ของ (ผู้แต่ง)..... จากหนังสือ.....ความว่า.....

ข. โดย (ผู้แต่ง.).....เรื่อง..... จากหนังสือ.....ความว่า.....

ค. ย่อความเรื่อง.....จากหนังสือ.....โดย.....ความว่า.....

ง. ความว่า.....เรื่อง.....จากหนังสือ.....ของ(ผู้แต่ง).....

๗. ประโยคใจความสำคัญมักจะอยู่ส่วนใดของข้อความ

ก. ต้นข้อความ

ข. กลางข้อความ

ค. ท้ายข้อความ

ง. ทุกข้อที่กล่าวมา

๘. “ข้อความที่เด่นที่สุดในย่อหน้า เป็นแก่นของย่อหน้า” เป็นความหมายของข้อใด

ก. ใจความสำคัญ

ข. ใจความรอง

ค. ใจความส่วนขยายข้อความ

ง. ใจความพิเศษ

๙. ข้อใดกล่าวถูกต้อง

ก. การย่อความเป็นการเรียบเรียงเรื่องราวจากความนึกคิดของผู้เขียนเรื่องนั้นๆ

ข. การย่อความเป็นการเขียนย่อเรื่องจากการอ่านหรือฟัง

ค. การย่อความหมายถึงการสรุปความ

ง. การย่อความเป็นการเขียนเรื่องตามจินตนาการ

๑๐. การเขียนย่อความข้อความที่ไม่ควรนำมาเขียน ยกเว้นข้อใด

ก. ข้อเปรียบเทียบต่างๆ

ข. ตัวเลข สถิติที่เป็นรายละเอียด

ค. ชื่อบุคคลที่อ้างถึง

ง. ใจความสำคัญของเรื่อง

ภาคผนวก

เฉลยแบบทดสอบ

เฉลยแบบทดสอบก่อนเรียน

๑. ข

๒. ก

๓. ข

๔. ค

๕. ข

๖. ก

๗. ก

๘. ข

๙. ง

๑๐. ก

เฉลยแบบทดสอบหลังเรียน

๑. ข

๒. ก

๓. ข

๔. ข

๕. ค

๖. ก

๗. ก

๘. ก

๙. ข

๑๐. ง

เฉลยแบบฝึกเสริมทักษะเรื่องที่ ๑ นิทาน เรื่อง ลูกกบอยากมีเพื่อน

แนวคำตอบ

ย่อนิทานเรื่อง ลูกกบอยากมีเพื่อน ของ พงษ์จันทร์ อยู่เป็นสุข จากหนังสือ นิทานอีสปหน้า ๓๔ ความว่า มีลูกกบตัวหนึ่งอยากมีเพื่อนเอาไว้เล่นด้วย จึงไปหาเต่า ปลา แต่ สัตว์ทั้งสองไม่ยอมเป็นเพื่อนกับกบ และย้งว่ากบมีรูปร่างน่าเกลียด กบ ร้องไห้เสียใจ คางคกสงสารจึงมาขอเป็นเพื่อนกับกบ กบดีใจที่มีเพื่อน กบ และคางคก สัญญากันว่าจะเป็นเพื่อนที่ดีต่อกันตลอดไป

เฉลยแบบฝึกเสริมทักษะเรื่องที่ ๒ ข่าว เรื่อง เศรษฐกิจปากท้องประชากรโลก

แนวคำตอบ

ย่อข่าวเรื่อง เศรษฐกิจปากท้องประชากรโลก จากหนังสือพิมพ์เดลินิวส์ ลงวันที่ ๑๒ เมษายน ๒๕๕๙ ความว่า เศรษฐกิจปากท้องประชากรโลกซ้กมีปัญหา เข้ายุคข้าวยากหมากแพง สาเหตุมาจากภาวะโลกร้อนผลิตไม่เพียงพอกับ ความต้องการทำให้อาหารมีราคาแพง และอีกสาเหตุหนึ่งมาจากราคาน้ำมันแพง เพราะน้ำมันคือต้นทุนหลักของเศรษฐกิจ

เฉลยแบบฝึกเสริมทักษะเรื่องที่ ๓
บทความ เรื่อง การประสานประโยชน์ทางเศรษฐกิจ

แนวคำตอบ

ย่อความ เรื่องการประสานประโยชน์ทางเศรษฐกิจ
ของ วิบูลย์ ลี้สุวรรณ จาก หนังสือศิลปะชาวบ้าน ฉบับที่ ๒๔ หน้า ๔๗
ความว่า ลักษณะทางเศรษฐกิจของประเทศไทยได้เปลี่ยนแปลงไปจากเดิม สินค้า
อุตสาหกรรมเป็นรายได้หลักของประเทศ เน้นการส่งออกมากขึ้น อย่างไรก็ตาม
สภาพเศรษฐกิจไทยก็ยังเป็นเกษตรกรรม เพราะเป็นอาชีพหลักของคนไทย และ
รายได้ อีกอย่างหนึ่งคือการท่องเที่ยว ที่ควรพัฒนาต่อไป

เฉลยแบบฝึกเสริมทักษะเรื่องที่ ๔
สารคดี เรื่อง ภูมิปัญญาไทย

แนวคำตอบ

ย่อสารคดีเรื่อง ภูมิปัญญาไทย ของ ประทีป เจริญศิลป์
จาก หนังสือหญิงไทย ฉบับที่ ๓๑ หน้า ๑๒๓ ความว่า ภูมิปัญญาไทย คือความรู้
ความสามารถ และสติปัญญา ในการแก้ปัญหา เพื่อการดำรงชีวิต พัฒนาสังคม
และเศรษฐกิจที่บรรพบุรุษของไทยได้คิดค้น สืบทอดต่อกันมาจนถึงปัจจุบัน และ
ชนรุ่นหลังควรอนุรักษ์ไว้คู่กับคนไทยตลอดไป

เฉลยแบบฝึกเสริมทักษะเรื่องที่ ๕
อ่านเสริมบทเรียน การละเล่นเด็กไทย เรื่อง วิ่งเปี้ยว

แนวคำตอบ

ย่อเรื่อง วิ่งเปี้ยว ของ วิบูลย์ ลี้สุวรรณ จาก ศิลปะชาวบ้าน หน้า ๔๓
ความว่า วิ่งเปี้ยวเป็นการเล่นของเด็กไทยที่เล่นง่าย มีเพียงผ้า ๒ ผืน เป็นอุปกรณ์
การเล่น ไม่จำกัดจำนวนผู้เล่น ผู้เล่นต้องแบ่งออกเป็น ๒ ฝ่าย ๆ ละเท่าๆกัน มีหลัก
๒ ข้าง มีกรรมการ ๑ คน ผู้เล่นจะเริ่มวิ่งพร้อมกัน ต้องวิ่งล้อมหลักให้ทันกัน มือถือผ้า
คนละผืน เมื่อถึงฝ่ายของตนก็ส่งผ้าให้คนต่อไป เป็นเช่นนี้ จนวิ่งทันกัน ฝ่ายไล่ทัน
ต้องใช้ผ้าที่ถืออยู่ตีอีกฝ่ายหนึ่ง ถือว่าฝ่ายนั้นชนะ

เกณฑ์การให้คะแนนแบบฝึกเสริมทักษะ
การเขียนย่อความ

คะแนน	เกณฑ์การให้คะแนน
๑๐	รูปแบบย่อความถูกต้อง สรุบได้ใจความ ๕ เรื่อง
๘	รูปแบบย่อความถูกต้อง สรุบได้ใจความ ๔ เรื่อง
๖	รูปแบบย่อความถูกต้อง สรุบได้ใจความ ๓ เรื่อง
๔	รูปแบบย่อความถูกต้อง สรุบได้ใจความ ๒ เรื่อง
๒	รูปแบบย่อความถูกต้อง สรุบได้ใจความ ๑ เรื่อง
๐	ไม่เขียน หรือรูปแบบไม่ถูกต้อง สรุบไม่ได้ใจความ

